

SOCIETAT

La Casa Barnahus de Tortosa atén durant el primer any 130 infants víctimes d'abús

Els responsables valoren que les xifres demostren que era un servei "urgent i necessari" per a evitar la revictimització

Tortosa Laura Porta

El mes de març del 2024 es va inaugurar la Casa Barnahus de Tortosa, un projecte pioner que aglutina sota un mateix sostre professionals de diversos àmbits per a oferir una atenció especialitzada i coordinada a infants i adolescents víctimes d'abús.

La responsable de la casa, Patrícia Benet, explica que la Casa Barnahus "no és només un espai, és una estratègia on Drets Socials i Inclusió, Justícia, Interior, Salut, Educació i Igualtat i Feminismes treballen conjuntament, sempre posant el xiquet al centre de l'atenció".

UN MODEL INTEGRAT PER A NO REVICTIMITZAR Benet explica que l'equip fix que treballa a Barnahus està format per treballadors socials, psicòlegs i personal administratiu, gestionat per Suara Cooperativa sota encàrrec de la Generalitat. "Quan una família arriba al servei, hi ha un equip que està sempre aquí, de dilluns a divendres, de 9 del matí a 7 de la tarda. Fem una acollida, expliquem que el servei és voluntari i presentem tot el recorregut que faran tant la família com el menor". Este model permet evitar que els infants hagen de passar per diferents serveis institucionals.

"Abans, els nens havien d'anar a l'hospital, a comissaria o al jutjat. Aquí tot se fa sota un mateix sostre: la pediatria, la ginecòloga, la forense, els Mossos... I això fa que el nen no haja de revictimitzar-se explicant el mateix una vegada i una altra", destaca Benet.

UN ANY I MÉS CASOS DELS PREVISTOS La Casa Barnahus va començar a funcionar el març del 2024 i basant-se en l'experiència de Tarragona, van calcular que a les Terres de l'Ebre podrien arribar uns 78,3 casos anuals. En data 31 de març del 2025, n'havien rebut 130. "És una xifra que demostra que hi havia una necessitat molt gran, i per tant demostra que la implantació del servei era urgent i molt necessària. A més,

Imatge d'un dels espais de la casa Barnahus de Tortosa.

moltes famílies abans no sabien on adreçar-se i moltes situacions quedaven invisibilitzades pel tabú", apunta la responsable de la casa. Per això, també destaca la importància de la prevenció i l'assessorament del servei, ja que volen "que la societat estiga més informada i sensibilitzada per a detectar millor els indicis d'abús i saber a qui recórrer. És una responsabilitat de tots com a ciutadans comunicar estes situacions".

ATENCIÓ PERSONALITZADA I COMPLEMENTÀRIA Patrícia Benet destaca que cada cas se treballa de manera molt individualitzada. S'inicia la intervenció amb la família i tot seguit comencen a treballar amb el menor d'edat, que és atès per l'equip psicossocial i per la psicòloga clínica, si requereix abordar el trauma complex. A més, se fa "acompanyament psicossocial: habilitats socials, regulació emocional, tècniques de relaxació i suport emocional". També destaca la importància d'activitats complementàries com el treball en grups, l'art-teràpia i la canoteràpia.

UN ESPAI QUE TRANSMET CALMA I CONFIANÇA Quant a la respos-

DESTACAT

Procediments més curts i menys casos arxivats

■ Un estudi de la Universitat Rovira i Virgili (URV) ha analitzat l'impacte del model de la Barnahus. Un dels resultats "més significatius" és la reducció de la durada mitjana dels procediments, els quals s'han reduït "notablement". En el període analitzat previ al 2020 s'allargaven, de mitjana, pràcticament tres anys, mentre que des de la implantació de la Barnahus s'ha reduït a poc més de quinze mesos de mitjana. També ha disminuït, pràcticament a la meitat, l'arxivament de casos. Per a determinar l'impacte d'estes mesures, investigadors de la universitat han dissenyat una eina d'avaluació que ha analitzat més de 1.100 casos a Tarragona i Lleida entre 2018 i 2022 i els ha comparat amb els anteriors a la implementació del projecte Barnahus. El primer centre d'esta unitat integrada d'atenció als infants i adolescents víctimes d'abusos sexuals se va desplegar a Tarragona el 2020. Actualment, hi ha operatius 13 centres a Catalunya.

ta de les famílies, majoritàriament se valora molt positivament l'atenció, especialment perquè l'espai no sembla institucional, sinó que transmet calma i seguretat. Els Mossos van de paisà, la pediatria i els psicòlegs són molt propers, i això fa que les famílies i els nens "se senten acompanyats". "Nosaltres no marquem el ritme, són les famílies i els infants qui ens diuen què necessiten", afegix. "Veure com un nen evoluciona i es comunica millor és la millor re-

compensa que podem tindre".

GESTIÓ CONJUNTA I RECORREGUT DEL CAS

Per la seua banda, Joan Torta, tècnic de l'estratègia Barnahus a les Terres de l'Ebre, explica que els casos entren a la Barnahus per derivació formal mitjançant una fitxa acordada entre tots els departaments, tot i que també hi ha casos que arriben per assessorament, quan un professional té dubtes sobre un cas de sospita o revelació.

Actualment, hi ha dos tècnics responsables per cada Barnahus, a cada seu, i sobre este treball coordinat, Torta detalla que un dels grans reptes i, alhora, valors principals de Barnahus és que no es funciona derivant casos d'un servei a un altre. Des del primer moment, tots els serveis implicats coneixen el cas i intervenen conjuntament quan és necessari "per al benestar del menor".

Abans de cada reunió integrada —la primera trobada de coordinació—, els tècnics revisen si hi ha expedient o informació prèvia a la base de dades d'Infància. A partir d'aquí, convoquen la reunió integrada, on se decideixen les línies d'intervenció. El recorregut que fa el nen o adolescent és flexible: "En alguns casos, l'atenció és directa a la Casa Barnahus amb l'equip psicossocial; en altres, se fa una intervenció coordinada amb els professionals de confiança que ja segueixen el nen, per a evitar duplicar processos i revictimització", afirma el tècnic. A més, també hi ha casos on no es detecta una necessitat d'intervenció immediata, però sí un procediment judicial obert. Estos casos se mantenen vinculats a Barnahus per si apareixen noves necessitats.

En referència a la durada mitjana de tractament d'un cas, expliquen que encara no tenen dades consolidades, però constaten que els processos judicials acostumen a durar un any o més, i que els moments sensibles com el judici poden generar necessitats noves.

REPTES I FUTUR Actualment, estan treballant per a millorar la coordinació entre serveis, que és fonamental perquè este projecte, que implica molts departaments, aporte un plus de qualitat a totes les intervencions. Torta subratlla també que treballen en dos grans eixos: la prevenció i el tractament. No només atenen xiquets i xiquetes, sinó que també intenten previndre situacions de risc mitjançant la bona comunicació i el treball conjunt entre Educació, Salut, Serveis Socials, Justícia i altres. ■